

Hrvatskoj. Knjiga sadržava 70-ak reprodukcija, članak Z. Vojnovića o hrv. grafici i kratke biografije umjetnika.

**ARS 37**, revija za kritiku, teoriju i povijest umjetnosti. Izlazila je u Zagrebu od siječnja do travnja 1937 (4 broja); izdavač Biblioteka ARS, odgovorni urednik Z. Vojnović. Objavila je članke K. Hegeđušića, G. Gamulina, O. Švajcera, Lj. Babića i dr.

**ARS HISTRIAE**, izložba likovnih umjetnika koji su rođenjem ili djelovanjem povezani s Istrom. Prvi put održana 1970, do 1972. anale, 1974–88. bijenale. Osnivači su Narodni muzej Labin, Zavičajni muzej Rovinj i Obalne galerije Piran; u organizaciju se 1974. uključuju Pula i Pazin, 1976. Poreč a od 1980. Obalne galerije Piran više ne sudjeluju. Izložba je važna za oživljavanje i razvitak lik. života Istre.

LIT.: *Ars Histriae XI* (katalog), Poreč 1988.

**ARSIA** → RAŠA

**ARSOVSKI, Mihajlo**, grafički oblikovatelj (Skoplje, 9. VII. 1937). Studirao je arhitekturu, potom povijest umjetnosti na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Grafičkim oblikovanjem se bavi od 1959; oblikovao je plakate za festivale studentskih kazališta i Galeriju Studentskoga centra u Zagrebu. God. 1964. oblikuje »Studentski list« a od 1968. »Polet«. Naslovnim stranicama i prijelomom časopisa »Razlog« (1966) unosi nova grafičko-oblikovna shvaćanja u našu sredinu. U seriji plakata za western-filmove (1966) minimalnim sredstvima postiže izvanredan informacijski učinak. Za »Teatar ITD« u Zagrebu kreira 1964. sve materijale i vizualna obilježja (plakati, ulaznice, kalendari, diplome, interijer). God. 1972–76. grafički je oblikovao časopis »Teku«. Posebno se ističe letering zagrebačkoga aerodroma (1974), koji se odlikuje jasnim obavještajnim i duhovitim simbolima.

LIT.: Ž. Košević, Arsovski, Novine SC, 1972, 37. — Z. Maković, Lijepo slovo, Telegram, 1972, 40.

**ARTUKOVIĆ, Lovro**, slikar i grafičar (Zagreb, 31. V. 1959). Završio Akademiju u Zagrebu 1983 (A. Kuduz). Svoje figurativne slike, naglašena grafizma gradi na iskustvima stripa. Samostalno izlagao u Zagrebu (1985, 1987, 1988, 1989, 1990, 1992), Varaždinu (1988), Slavonskom Brodu (1989), te na izložbi »Retropop« u Zagrebu 1991.

LIT.: F. Vukić, Artuković (katalog), Zagreb 1987. — D. Glavan, Lik i kako ga razlomiti (katalog), Zagreb 1992.

**ARUPIUM** → PROZOR

**ASSERIA** → PODGRAĐE

**ATLAGIĆA KULA** → KULA ATLAGIĆA

**AUER, Bela**, arhitekt (Zagreb, 3. X. 1899 — 1. V. 1975). Sin je slikara Roberta Auera i slikarice Leopoldine Auer, rođ. Schmidt. Studirao je 1919–23. arhitekturu na Visokoj tehničkoj školi u Beču. Prva projektantska iskustva stekao je u ateljeu zagrebačkog arhitekta I. Fischera 1923–30; u to vrijeme radi i samostalno na nekim projektima (stambene zgrade u Jurišićevoj ul. 30 i Preradovićevoj ul. 5). God. 1930–36. vodi u Zagrebu vlastiti projektni atelje, 1936–42. zaposlen je kod Središnjeg ureda za osiguranje radnika (SUZOR), od 1946. radi u Arhitektonskom projektu zavodu (APZ) do njegova ukinuća 1951, a zatim do umirovljenja 1966. vodi Arhitektonsko-projektni biro »Auer«.

Projektirao je uglavnom stambene zgrade i obiteljske kuće, socijalno-zdravstvene ustanove i industrijske građevine; bavio se posebno unutrašnjom arhitekturom (knjižara »Minerva« u Zagrebu, 1930). Projektirao je u Zagrebu obiteljske kuće: Kleinkind, Vrhovac 6–8 (1927), Auer, Rokova ul. 13 (1929), Ružimski-Mayerhofer, Medveščak 78 (1934), Auer, Goljak 23 (1935); stambene višekatnice: Trg Petra Krešimira IV (1931), Derenčinova ul. 32 (1937), Šrotova ul. 35 (1962), Barčičeva ul. 10 (1965) te tipske zgrade na Volovčici i Borongaju (oko 1965). Nakon 1945. bavi se pretežno industrijskom arhitekturom: za Tvornicu lijekova »Pliva« u Zagrebu sagradio je nove pogone (hala Redox-elektrolize, 1960–64), vodio gradnju Tvornice boja i lakova u Skoplju i Svilarskog kombinata u Titovom Velesu. Među njegovim natječajnim projektima (neizvedenim) važniji su: zgrada Gradskih poduzeća u Zagrebu (1932), Narodni dom u Sušaku (1935, sa Z. Vrkljanom), Sokolski dom u Sarajevu (1935, sa Z. Vrkljanom), Željeznička stanica u Sarajevu (1936) i hotel »Terminus« u Dubrovniku (1954). Izradio je 1943–45. prostorno-urbanistički plan



M. ARSOVSKI, plakat za komediju *Kuzi, stari moj* Z. Majdaka

Varaždinskih Toplica i u okviru njega projekte za niz novih građevina. A. se formirao pod utjecajem ideja A. Loosa i zastupao moderna, arhitektonska načela; njegova obiteljska kuća građena 1929. jedan je od najranijih primjera »novoga stila« u arhitekturi u Zagrebu. Zadržao je kao osobno obilježje sklonost prema ekspresionističkim formalnim elementima, napose u projektima javnih građevina.

LIT.: A. Laslo, Individualno stanovanje u Zagrebu od 1900 do 1940, Arhitektura, 1983–84. Ž. D.

**AUER, Ivo**, slikar (Zagreb, 25. IX. 1898 — 8. III. 1970). Slikarstvo je studirao u Zagrebu (B. Čikoš-Sesija) i 1922–24. na Akademiji u Münchenu (H. Gröber). Radio je kao profesor crtanja na srednjim školama, pretežno u Zagrebu. Kopirao je freske u Srbiji, Makedoniji, Istri i u zagrebačkoj katedrali. Slikao je mrtve prirode, aktove (simbolika, mitologija) i dopadljive portrete (oko 240), u početku u tamnim tonovima, poslije u vedrijima. Samostalno izlagao u Zagrebu, Karlovcu, Varaždinu i Somboru.

LIT.: G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988, str. 274. R.

**AUER, Robert**, slikar (Zagreb, 27. XI. 1873 — 8. III. 1952). Učio na Obrtnoj školi u Zagrebu, Umjetničko-obrtnoj školi u Beču i na Akademiji u Münchenu (1895). Izlagao u Münchenskoj Secesiji 1896; 1897. otvara sa svojom ženom Leopoldinom Auer-Schmidt priv. umjetničku školu u Zagrebu. Među polaznicima škole bili su T. Krizman i J. Bužan. Jedan je od osnivača »Lade« i Društva hrvatskih umjetnika. God. 1895. pomagao je V. Bukovcu pri slikanju zastora za Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu (*Hrvatski prepored*), a 1902. slika dekorativne kompozicije s B. Čikošem-Sesijom u SAD. Od 1905. nastavnik je na Obrtnoj školi, od 1918. profesor na Umjetničkoj akademiji u Zagrebu. — U prvom razdoblju, na liniji Münchenskoga akademizma i secesije, A. pokazuje bogatstvo invencije i tematike (*Svečani dan*, 1898; *Prijateljice*, 1900; *Kraljica ruža*, 1902; *Arachne*, 1909). Poslije prelazi u maniru i rutinu te se ponavlja uz manje varijacije. Slika žanr-prizore, mrtvu prirodu, monodne ženske figure, dekoracije i alegorijske kompozicije. U portretima bilježi karakteristične pojedinosti i unutarnji izražaj (*Autoportret*, 1932). Posebnost su mu aktovi, akademski crtani i dopadljivi, topli, u boji kojom se približavaju ranim Bukovčevim djelima. Namaz je gladak, potez kista slobodniji a naglašeni su efekti svjetlosti i sjene (*Kod crvenog svjetla*, 1911; *Danae*, 1933; *Sa zrcalom*, 1933). Svojem načinom idealiziranog realizma bio je vrlo popularan u građanskom društvu svoga vremena. ilustracija na str. 32.

LIT.: I. Kršnjavi, Pogled na razvoj hrvatske umjetnosti u moje doba, HK, 1905. — A. Đurđić, Kod Roberta Auera, Obzor, 1906, 42. — K. Strajnić, Slika jednog slikara. O Robertu Auera, Pokret, 1922, 228. — I. Kršnjavi, Robert Auer, Vijenac, 1926, 11–12. D. Kt.

**AUER-SCHMIDT, Leopoldina**, slikarica (Beč, 1871 — Zagreb, 30. VI. 1963). Studirala je u Beču kod prof. F. Matscha. Od 1897. podučavala je u priv. umjetničkoj školi slikara R. Auera u Zagrebu. Prvi put je izlagala 1898. Bila je član Hrvatskog društva umjetnosti, Kluba likovnih umjetnica i »Lade«. Slikala je na malim formatima mrtve prirode, cvijeće, portrete djece i krajolike.

LIT.: M. Rački, Prva izložba Kluba likovnih umjetnica u Paviljonu, Novosti, 1928, 303. — I. Šrepić, Impresije sa izložbe Kluba likovnih umjetnica, Jutarnji list, 1935, 8534. V. T. K.

**AUF-FRANIĆ, Hildegard**, arhitektica (Zagreb, 15. XII. 1941). Diplomirala je u Zagrebu 1965. Bila je suradnica Majstorske radionice D. Galića